

Motion till riksdagen 2005/06:Kr31

**av Marietta de Pourbaix-Lundin (m)
med anledning av prop. 2005/06:112**

Viktigare än någonsin! Radio och TV i allmänhetens tjänst 2007–2012

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att tv-sändningar skall göras tillgängliga för synskadade.

Viktigare än någonsin för vem?

I denna motion kommer jag bara att ta upp den del som berör tillgänglighet för personer med funktionshinder.

Under en följd av år har jag motionerat om att SVT:s utbud måste göras tillgängligt för funktionshindrade. Jag har bl.a. tagit upp frågan om de synskadades behov av en uppläst textremsa. Kulturutskottet har de senaste åren skärpt tonen och påpekat att en av förutsättningarna för förnyat sändningstillstånd för SVT är att kraven på företaget i detta hänseende höjs ytterligare.

Jag vill börja med att påminna om FN:s Standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet, har antagits av FN på initiativ av bl.a. Sverige. Av regel 5 B ”Tillgång till information och möjlighet till kommunikation” framgår det att ”medlemsstaterna bör uppmuntra medier, speciellt television, radio och tidningar, att göra sina tjänster tillgängliga.”

Proposition 2005/06:112 ”Radio och TV i allmänhetens tjänst” har fått en rubrik som förmodas visa angelägenhetsgraden. Men vad som är ”Viktigare än någonsin!” är inte så lätt att förstå. Det kan knappast handla om ökad tillgänglighet för funktionshindrade.

Under den föreslagna tillståndspanoroden 2007–2012 finns inga mål som innebär ökad tillgänglighet till tv-mediet för synskadade. Av SVT:s fem kanaler har hittills endast SVT 1 och SVT 2 talande textremsa. Detta gäller dock inga direkttextade utländska inslag. I de övriga SVT-kanalerna och TV 4 saknas tjänsten helt.

Fel! Okänt namn på

I propositionen skrivs det om en ambitionshöjning men det finns ingen konkret beskrivning vad denna ambitionshöjning innebär för synskadade.

När det gäller villkoren för sändningstillståndet framgår det att det finns en skyldighet att

- bereda utrymme för sändningar som är särskilt anpassade för syn- eller hörselskadade och
- utforma sändningar på ett sådant sätt att de blir tillgängliga för funktionshindrade.

Programföretagen får dock själva bedöma och besluta om hur det skall gå till. Jag befarar att det i praktiken inte blir någon förbättrad tillgänglighet för synskadade. Erfarenheterna hittills är mycket magra.

I propositionen ”Från IT-politik i samhället till politik i IT-samhället” var en av de centrala tankarna att all elektronisk information och kommunikation skall samordnas och bilda en helhet. Vårt land beskrevs som en föregångare då det gäller IT-utveckling och att vi skall fortsätta ligga i framkant. Ingenting av denna ambition märks här trots att de tekniska möjligheterna hela tiden ökar och tillståndsperioden är så lång som sex år.

I den så kallade handikapplanen ”Från patient till medborgare” sattes målet om ett fullt tillgängligt samhälle till 2010.

I många andra länder kan synskadade följa tv-program med stöd av syntolkning. Med vårt lands utveckling inom IT-området borde detta inte vara något stort problem. Ett sådant tillgänglighetskrav måste därför ses som fullt rimligt.

Här kommer exempel på några rimliga krav som kan ställas:

- Att utländska program och inslag skall ha talande textremsa
- Att annan text som visas skall ha talåtergivning
- Att programtablåer skall göras tillgängliga
- Att förutsättningar för syntolkning skall utvecklas.

Den tekniska utvecklingen är enorm och jag tror kanske inte att framtidens lösning är upplästa textremsor. Lösningen är förmodligen att den enskilde har en hårdvara hemma som ”scannar texten” och omvandlar den till tal. En sådan lösning skulle ge synskadade möjlighet att ta del av hela utbudet av kanaler, d.v.s. inte bara SVT:s program och dessutom går det att ta med sig vid behov.

Stockholm den 3 april 2006

Marietta de Pourbaix-Lundin (m)